

KESTÄVÄ ELÄMÄN PERUSTUS
Mt 7:24–29
(9 HJS III vk)
Hämeenlinna
(2.8.2009)

Teksti:

"Jokainen, joka kuulee nämä sanani ja tekee niiden mukaan, on kuin järkevä mies, joka rakensi talonsa kalliolle. 25. Alkoi sataa, tulvavesi virtasi ja myrskytuuli pieksi taloa, mutta se ei sortunut, sillä se oli rakennettu kallioperustalle."

26. Jokainen, joka kuulee nämä sanani mutta ei tee niiden mukaan, on kuin tyhmä mies, joka rakensi talonsa hiekalle. 27. Alkoi sataa, tulvavesi virtasi ja myrskytuuli pieksi taloa, ja se sortui, maan tasalle saakka."

28. Kun Jeesus oli lopettanut puheensa, kansanjoukot olivat hämmästyksissään hänen opetuksestaan. 29. Hän opetti niin kuin se, jolle on annettu valta, ei niin kuin lainopettajat.

JOHDANTO

1. Tekstimme päättää Jeesuksen vuorisaarnan. Matteuksen evankeliumissa oleva Jeesuksen Vuorisaarna (Mt 5–7) ja Luukkaan evankeliumissa oleva ns. Kenttäsaarna (Lk 6) päättyvät samaan vertaukseen elämän perustuksesta.
2. Matteuksen ja Luukkaan evankeliumeissa olevissa vertauksissa on eräitä eroavuuksia. Mt:ssa painotus on rakennuspaikkojen erilaisuudessa, Lk korostaa tapaa, miten rakentajat rakensivat. Mt:ssa puhutaan kolmenlaisista luonnonvoimista: sateesta, tulvavesistä ja myrskytuulista, jotka koettelevat rakennuksia, Lk:ssa vain tulvavedestä. Erot voivat johtua siitä, että Jeesus käytti samaa vertausta eri yhteyksissä hiukan muuntaen. Antiokiassa Orontesjoki ja Roomassa Tibervirta tulvivat sadeaikana yli äyräiden ja taloja sortui. Myös Israelissa sadeajan purot synnyttävät yllättäviä tulvauomia ja vievät hiekalle rakennetut talot mennessään. – Järkevä rakentaa kalliolle, tyhmä hiekalle.
3. Kolmeen asiaan kiinnitämme tekstimme äärellä huomiomme: 1) Me olemme kaikki rakentajia, 2) Rakentajia on vain kahdenlaisia ja 3) Jokaisen rakennus koetellaan.

1. ME OLEMME KAIKKI RAKENTAJIA

- 1.1. Ensin siis: me olemme kaikki rakentajia. Luomakunnassa juuri ihminen on elämänsä alussa pitkään riippuvainen muiden huolenpidosta. Usein huolenpito on tarpeen elämän loppupuolellakin. Siihen väliin voi jäädä lyhyt aika, jolloin hauraus unohtuu ja ihminen rakentaa.
- 1.2. Kuva elämästä rakentamisena on tuttu. On telineet ja tyyli ja materiaalit. Suomalaiset ovat kestävien talojen rakentajia. Jo ympäristöolosuhteet vaativat tasokasta rakentamista. Tosin

energiakriisi sai suomalaiset rakentamaan pullontiiviitä hometaloja ja Neuvostoliitosta Suomeen levinnyt elementtivillitys turmeli suomalaisen arkkitehtuurin pitkiksi ajoiksi eteenpäin. Talon rakentaminen ja maksaminen on tosisuoritus. Haave omasta kodista sitoo suomalaisen tiukkaan riippuvuuteen toisista: elämään korkojen ja lyhennysten paaluttamaa elämää. Urheilutermein ilmaistuna elämä jakautuu usein kolmeen vaiheeseen: alkukiihdytys, asuntoprojekti ja loppusuora.

Toiset lähtevät paalupaikalta, toiset takarivistä. Vakaa usko vapaaseen markkinatalouteen kasaa vaurauden harvoille mutta runsaana. Elämän rakennustyylitkin voivat vaihdella: toinen rakentaa leveästi, toinen vaatimattomasti.

Elämän rakennusmateriaalit voivat vaihdella Paavalia lainaten, kullasta olkiin (1. Kor. 3:12). Kulta on metalleista jaloin, metalli, jota ei mikään luonnossa oleva aine voi syövyttää eikä tuhota. Kullan syövyttämiseen pystyy vain ns. kuningasvesi eli typpi- ja suolahapon seos, jota ei luonnossa esiinny vapaana lainkaan. Olki sen sijaan lahoaa lyhyessä ajassa itsestään.

- 1.3.** Jeesuksen vertauksessa talon rakentaminen kuvaa ihmiselämän rakentamista. Elämämme muodostu sellaiseksi, millaiseksi, miten ja ennen muuta mille perustalle me sen rakennamme. Juuri tässä mielessä olemme kaikki rakentajia.

2. RAKENTAJIA ON VAIN KAHDENLAISIA

- 2.1.** Toiseksi tarkastelemme sitä tosiasiaa, että rakentajia on vain kahdenlaisia. Yleensäkin Herramme jakaa ihmiset kahteen ryhmään. Tämä näkyy esimerkiksi vertauksessa lampaista ja vuohista (Mt 25:31–46), samoin kuin monista muista Jeesuksen vertauskertomuksista. Samaa kahtiajakoa ilmentävät myös seuraavat kaksi Jeesuksen minivertautusta: 1) ”*Silmä on ruumiin lamppu. Jos siis silmäsi on terve, niin koko sinun ruumiisi on valaistu. Mutta jos silmäsi on viallinen, niin koko ruumiisi on pimeä. Jos siis se valo, joka sinussa on, on pimeyttä, kuinka suuri onkaan pimeys!*” (Mt 6:22–23.) Tai 2) ”*Menkää ahtaasta portista sisälle. Sillä se portti on avara ja tie lavea, joka vie kadotukseen, ja monta on, jotka siitä sisälle menevät; mutta se portti on ahdas ja tie kaita, joka vie elämään, ja harvat ovat ne, jotka sen löytävät.*” (Mt 7:13–14.)
- 2.2.** Se, joka kuulee Jeesuksen sanat ja tekee niiden mukaan, on järkevä ja rakentaa kestäväälle perustalle. Se, joka ei ota huomioon Jeesuksen opetuksia, on tyhmä. Muunlaisia rakentajia ei olekaan. Ihmisten kahtiajako tulee Raamatussa vastaan kaikkialla. Jako ei kulje sen mukaan, millainen ihminen on, vaan sen mukaan, mihin hän turvaa ja toivonsa asettaa, toisin sanoen minkä varaan hän elämänsä rakentaa. Kärjistääpä apostoli asian niinkin, ettei ole kuin yksi perustus, Jeesus Kristus ja hänen sanansa (1Kr 3:11). Kaikki muu on perustaksi kelpaamatonta.
- 2.3.** Tekstimme vertauksessa on Jeesuksen määritelmä oikeasta uskosta. Se on Jeesuksen yhteyteen tulemista, hänen sanojensa kuulemista ja myös niiden noudattamista. Sellainen usko on kuin huolellista rakentamista. Usko on lahja, ilmainen, mutta uskossa elämisellä on hintansa. Me pelastumme yksin Kristuksen tähden uskon kautta. Mutta uskoa seuraa myös ristin kantaminen. Risti on suorastaan yksi Kristuksen kirkon seitsemästä tuntomerkistä.

3. JOKAISEN RAKENNUS KOETELLAAN

- 3.1. Kolmanneksi, jokaisen rakennus koetellaan. Sateet, tulvavedet ja myrskytuulet tulevat joka tapauksessa kaikille ja ankarimmillaan joskus kaikki voivat tulla jopa yhtä aikaa.

Joskus opiskeluaikanani Juvan kunta rakennutti kotikylälläni uuden sillan Siikakosken yli. Siikakoski katkaisee Juvan ja Anttolan oikotien. Uusi silta oli upea betoniluomus. Liikenneministeri ja Mikkelin läänin maaherra oli kutsuttu sillan avajaisiin. Aamubarhaisella muutama tunti ennen sillan avajaisia silta oli kuitenkin romahtanut koskeen. Kosken molemmilla rannoilla silta-arkut oli kaivettu liian heppoisasti soraharjuun. Kosken vesi oli vienyt arkkujen alta ja takaa soran ja hiekan kohtalokkain seurauksin. Sillan suunnittelijan ammattitaito oli pettänyt pahemman kerran.

Mt:n vertauksessa rakennusten kimppuun kävivät koettelemukset kolmelta taholta, ylhäältä rankkasateet, sivuilta myrskytuulet ja alhaalta tulvavedet. Koettelemukset kohtaavat meitä jo tässä ajassa. Vain ne meistä, joiden usko on laskettu kallioperustalle, Jumalan sanan lujalle pohjalle, kestävät. Omassa varassaan ihminen on pettäväällä hiekalla (Mt 7:26).

- 3.2. Jeesuksen vertaus liittyy ajallisiin koettelemuksiin, mutta myös viimeiseen tuomioon, siihen testiin, jossa perustustemme laatu lopullisesti punnitaan (Mt 7:23). Tästä samasta asiasta puhuu myös Paavali: *"Perustus on jo laskettu, ja se on Jeesus Kristus - - Rakennetaanpa tälle perustukselle kullasta, hopeasta, jalokivistä, puusta, heinistä tai oljista, aikanaan tulee ilmi, mitä kukin on saanut aikaan. Tuomiopäivä sen paljastaa - - ."* (1Kr 3:10–15.) Jos perustus on luja, rakennus kyllä kestää, vaikka kelvoton osa siitä palaakin.

Vertauksellaan Jeesus tuo esille sen vastuun, mikä hänen sanojensa kuulijoilla on. Kuuleminen jättää kuulijalle vaihtoehdon: uskoa ja totella tai olla uskomatta ja tottelematta. Hyvänä päivänä ratkaisun merkitystä ei huomaa. Viisaan ja tyhmän miehen talot näyttivät melko samankaltaisilta. Silloin hurskaat sielut ihmettelevät psalmin 73 kirjoittajan tavoin jumalattomien menestystä. Mutta koetuksen ja tilinteon hetki paljastaa totuuden ja valheen eron. Joskus Jumalan tuomiot kohtaavat ihmisiä ja yhteiskuntaa jo täällä ajassa, mutta varmuudella se tapahtuu sinä päivänä, "joka ilmestyy tulen liekissä ja tuli koettelee, millainen itse kunkin aikaansaannos on" (1Kr 3:13).

Jokaisen rakennus koetellaan, testataan. Niin Jumala on aina menetellyt. Aabrahamin usko koeteltiin: *Ota Iisak, ainokainen poikasi, jota rakastat, ja mene Moorian maahan ja uhraa hänet siellä polttouhriksi vuorella, jonka minä sinulle sanon (1Ms 22:1–2).* – Joosef koeteltiin faraon hovissa (1Ms 39:7–18). – Jaakobia koeteltiin. – Jobin koettelemukset ovat kaikille tutut. – Pietari koeteltiin ylimmäisen papin pihalla (Mt 26:69–75).

Jeesuskin koeteltiin: *"Sitten Henki vei Jeesuksen erämaahan Perkeleen kiusattavaksi – (tai oikeammin "koelttavaksi", sillä alkukielen sana peira, zw merkitsee 'koetukselle asettamista', 'koettelemista'" (Mt 4:1–11).*

- 3.3. Käsillä oleva evankeliumikohta antaa kaksi perustetta arvioida järkevyyttä ja tyhmyyttä. *Ensimmäinen* näkyy suhtautumisessa Jeesuksen ja Raamatun sanoihin. *Toinen* näkyy

siinä, millaisessa kunnossa elämän rakennuksemme on sen koettelemisen jälkeen. Seuraavassa muutama ajatus molemmista:

Ensin suhtautumisemme Jeesuksen sanaan: Me olemme viisauksinemme aikamme lapsia, mutta Pyhä sana on muuttumaton ja ikuinen totuus. Se, mikä on Raamatun mukaan totta ja oikein, on sitä riippumatta meidän tunteistamme ja tulkinnoistamme. Ei riitä, että vain sanotaan tai kuullaan Jeesuksen sanoja, meidän tulee toimia sanan mukaan. Vastatuulet tulevat joka tapauksessa, niin viisaille kuin tyhmillekin.

Toiseksi tekstimme ohjaa meitä katsomaan elämää iäisyyden näkökulmasta. Jos viimeisen myrskyn jälkeen kaikki on maan tasalla eli viimeinen tuomio on minulle laupeudeton, kaikki on mennyt hukkaan. Jos taas perusta kantaa minut tästä elämästä iankaikkiseen elämään, tämä toivo kantaa jo nyt läpi elämän myrskyjen ja vaikeuksien. – Tyhmä mies eli lyhytnäköisesti, hän ei ajatellut tulevaisuuttaan.

- 3.4.** Tiivistetysti sanottuna Kristus itse on se Kallio, jolle meidän tulisi elämämme rakentaa, sillä Raamatussa sanotaan: *"Katso, minä lasken Siioniin valitun kiven, kalliin kulmakiven; ja joka häneen uskoo, ei ole häpeään joutuva."* (Js 28:16; Rm 9:33; 1Pt 2:6).

Paavali muistuttaa vielä: *"Sillä muuta perustusta ei kukaan voi panna, kuin mikä pantu on, ja se on Jeesus Kristus"* (1Kr 3:11). Samasta hengellisestä perustuksesta Paavali puhuu Vanhaan testamenttiin viitaten myös näin: *"Ja he joivat kaikki samaa hengellistä juomaa. Sillä he joivat hengellisestä kalliosta, joka heitä seurasi; ja se kallio oli Kristus."* (2Ms 17:6; Ps 78:15–16; 1Kr 10:4.) Kristus on siis sekä elämän perustus, lähtökohta, mutta hän on myös matkaeväs kaidalla tiellä iankaikkiseen elämään.

LOPUKSI

1. Jeesuksen vuorisaaunan päätyttyä, evankelista arvioi saarnan vaikutusta. Tekstissämme mainittu arvio ei ollut vain pienen ryhmän mielipide. Arvion mukaan sekä sanoman sisältö että sanomisen tapa poikkesivat totutusta. Terveellistä ja kovin tarpeellista olisi jatkaa Matteuksen käynnistämää saarnan vaikutusanalyysiä omanakin aikanamme. Sanan kirkosta on meillä Suomessa tullut nimittäin sanojen kirkko. Moni saarnaaja ei edes pyri vaikuttamaan. Onko sellaisilla saarnoilla mitään merkitystä? Vakavasti sanan opettajan tehtävänsä suhtautuvaa lohduttaa se, että itse Herran opetuksenkin otti vastaan vain pieni joukko. Jumalan valtakunnan työssä on tähdättävä paljoon, mutta oltava valmis tyytymään myös vähään.
2. Jeesuksen kuulijat tajusivat hänen puhuneen Vuorisaaunassa heille Jumalan antamalla arvovallalla. Meille tämä merkitsee mm. sitä, että meidän tulisi tuoda Jeesuksen opetukset omalle ajallemme Jumalan sanana, johon suhtautuminen ratkaisee jokaisen kuulijan Jumala-suhteen ja iankaikkisen osan?

Herätyksen ajat ovat sellaisia, jolloin erityisesti Jumalan aseikseen valitsevat henkilöt saavat armon puhua hänen sanaansa arvovallalla. Jumalan antamalla arvovallalla puhuttua sanaa ihmisten on pakko kuunnella. Kuulijat tajuavat, että julistaja ei puhu omiaan, vaan Jumala puhuu hänen kauttansa. Itsellänikin on 1960-luvun puolesta välistä useita sellaisia esimerkkejä. Muistan eräänkin tapauksen Lappeenrannasta: – – – . Herätyksen ajat ja niiden väliset ajat ovat kuin vanhan ajan kallion poraus ja kallion räjäyttäminen.

Poraaminen käsipelissä on raskasta ja kaikkea muuta kuin hauskaa hommaa – – – .
Räjäyttäminen sen sijaan ei kysy voimia ja on ainakin miesten mielestä iloista puuhaa – –
– . Niin myös herätysten väliajat kysyvät enemmän uskoa ja uskollisuutta kuin itse
herätyksen aika. Väliajat Jumala on tarkoittanut herätysten valmisteluun.

3. Jokainen rakentaa elämänsä, uskonsa elämän tarkoituksesta, tulevaisuudesta ja
perimmäisen turvansa jonkin opin ja opetuksen varaan. Uhkarohkeata olisi jättää
iäisyytensä vain omien aatosten ja toisten sanomisten varaan. Siksi meidän tulee rakentaa
elämämme Kristuksen ja hänen sanansa varaan.

Matti Väisänen

Virret: 533; 133; 364:1–5; 211 (Eht. 225; 228); 178:4, 5.